

TISZÁNTUL

HAJDU-, SZABOLCS-, SZATMÁR- ÉS BEREGRVAREMEGYÉK FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

UJABB ORIENTÁCIÓ ?

A „Virradat” című lap szerkesztősége a napokban propaganda-estélyt tartott Nyíregyházán. A lap politikai irányzata, hogy úgy mondjuk: a szélsőjobboldal felé gravitál, s így nem csodálkoztunk rajta, hogy az estélyen ott láttuk a helybeli nyilasokat, az állásnélküli diplomások egy részét, egy-két kíváncsi zsidót, néhány tucat mindenlébenkanál keresztényt és last, not least: a NEP-vezetőségét is a mindenütt reprezentáló főtitkár vezetése alatt.

Idáig ugyebár rendben van minden ?

Majd elfelejtettük azonban, hogy ott láttuk a vármegye egyik tiszteltreméltó országgyűlési képviselőjét is, aki jelenleg — ahogyan szaknyelven mondják — NEP-szineken fut, de nem is olyan régen még kiscgazda volt, nem számítván azt a rövid intervallumot, amelyet mint pártönkivüli töltött el. Végre is, kell egy kis átmenet.

Ugyebár ebben sincs még semmi különös ?

Annál inkább csodálkoztunk azon, hogy a képviselő ur a sajtóelőadáskövető banketten is megjelent. S hogy ez a csodálkozásunk nem volt alaptalan, igazolja az a tény, hogy a nyilasok is csodálkoztak.

Elvégre a bankett már olyan intimebb dolog, ott már nincs rendőrség, ott nyiltabban meg lehet mondani egyetmást, tesztem fel a zsidókról!

Ezt csak úgy közbevetve mondtuk...

Ugyanis a bankett egyik nyilas szónoka egyenesen megtámadta a képviselő urat és bizonyos elvűségről mondott kényelmetlen és a címzettnek bizonyára kellemetlen megállapításokat.

A kitűnő vacsora kellemes atmoszférájában úgy hatott ez a beszéd, mint egy büzbomba...

Viszont — meg kell adni — a képviselő úr sem azért képviselő és civilben ügyvéd, hogy hagyja magát.

Kitűnő szónoki svádájával olyan apológiát mondott a köpenyegfordítás mellett, hogy a hallgatónak leesezt az álluk.

Meg is éljeneztek! Békejebbot szorított a nyilasokkal. Majdnem összelelközött velük.

A képviselő úr tehát kivágta magát!

De mit mondjunk mi, akik csöndes és érdeknélküli megfigyelői vagyunk ezeknek az eseményeknek ?

Azt hisszük, legokosabb, ha türelmesen várunk.

Az idő és a napfény mindent megérel...

A csehekhez pártolt egy sóstó-hegyi szőlőbirtokos és pozsonyi kormánybiztos lett

Egy nyugalmazott csendőrőrnagy kezeli a birtokot, amelynek jövedelmét még mindig a cseh kormánybiztos élvezi -- A cseh kormánybiztos és a ny. csendőrőrnagy rágalmozási pere a nyíregyházi járásbiróságon Weisz Endre bérlő ellen

Amikor a sértett jogi képviselője a valódiság bizonyításának fel-függesztését kéri

A tényállás rövid, de annál szomorubb.

Krisko Bohus sóstóhegyi birtokosnak mintegy 150 hold területű szőlője van a Nyíregyháza mellett fekvő ezer holdas Sóstóhegyen.

Krisko Bohusnak nemzethűség szempontjából nem igen lehetne a magyar érdemkeresztet adományozni, mert 1918 ban, a forradalom kitörésekor a cseheknek ajánlotta fel szolgálatait, akik honorálták is a kitüntető figyelmet és Krisko Bohust pozsonyi kormánybiztossá nevezték ki.

Krisko Bohus nem tévesztendő össze testvérével Krisko Milutinnal, aki a forradalomkor szintén kerek oldott és Ungváron talált második hazát a vendéglátó cseheknel. Miután viselkedése gyanus volt, a nyíregyházi kir. ügyészség kémkedés miatt eljárást is indított ellene és sóstóhegyi lakásán házkutatást is tartottak a nyíregyházi rendőrség közbenjöttével, de Krisko Milutin akkor már Cseh honban élvezte az új átalakulás részére gyümölcsöző előnyeit. Hogy azóta mi lett vele, nem tudjuk. Annyi bizonyos, hogy sem ő, sem pedig Krisko Bohus, aki időközben nyugdíjba ment, Magyarországra többé vissza nem tértek.

Krisko Bohus birtokának kezelésével Hamza Gyula nyugalmazott csendőrőrnagyot bízta meg, s azóta ő a volt cseh kormánybiztos teljhatalmu meghatalmazottja. Hamza Gyula Budapesten lakik, s a sóstóhegyi birtokot bérbeadta. Jelenleg Weisz Endre bérlő.

Hamza Gyula gondnok és Weisz Endre bérlő között időközben differenciák, majd perek támadtak, amelyek során a bérlő olyan ki-

jelentést tett, amit Hamza Gyula úgy magára, mint Krisko Bohusra sértőnek talált és ezért rágalmozás címén feljelentést tett Weisz Endre ellen.

A pert június 16 án tárgyalta a nyíregyházi kir. járásbiróságon dr. Hetey büntetőbíró. Weisz Endre vádlott nem tagadja, hogy a neki imputált kijelentéseket megtette, — azonban kérte a valódiság bizonyításának elrendelését és kijelentette, hogy kész az általa kihallgatni kért tanúk költségeit bírói létbe helyezve előlegezni. A bíróság ebben az értelemben határozott és elrendelte a valódiság bizonyítását.

Ekkor érdekes fordulat állott be: a sértettek (tehát Hamza Gyula és Krisko Bohus) jogi képviselője felállt és azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a bíróság függesse fel az eljárást addig, amíg a peres felek között fennálló magánügyi vitákat a polgári bíróság eldönti.

A joggyakorlatban szinte egyedülálló és rendkívüli ez az eset, mert a sértettek ahelyett, hogy szorgalmazták a vádlott megbüntetését, megmagyarázhatatlan okokból késleltetik az eljárás gyors lefolyását.

Egyébként a bíróság nem adott helyt ennek a kérelemnek és így semmi akadálya sem lesz a valódiság bizonyításának.

Ennek a tulajdonképpen jelentéktelen rágalmozási ügynek előzményei szinte önkéntelenül is az eszünkbe juttatják azt a kérdést: miért nem tette rá a magyar állam a kezét erre a Krisko féle birtokra, amikor a csehek tízezer holdszámra kobozták el a magyarok birtokait s ha már ezt eddig elmulasztották, a küszöbön álló telepítési akcióval

kapcsolatban nem lehetne-e egy hűtlen magyar állampolgár itt maradt vagyonát becsületes, igaz magyar és arra igényjogosult állampolgárok között szétparcellázni?

VERTSE K. ANDOR

**Ha nem akarnak
uszodát, akkor adják
vissza a pénzt!**

Tudvalevő, hogy Nyíregyházán, vitéz Bély Alajos kezdeményezésére, széleskörű társadalmi akció indult meg egy hatalmas sportuszoda létesítésére.

Már több, mint huszezer pengő összeg gyűlt egybe Bély ezredes fáradhatatlan agilitása nyomán, a MAB-kölcsön ügye is el volt intézve, amikor érthetetlen okból megfeklett a szépen indult akció, Bély ezredes elkedvetlenedett és lemondott. (Amiben kivételesen igaza volt.)

Most arra lennének kíváncsiak, — hogy mi lesz az uszodával?

Karácsonyra akarják megépíteni, avagy nem lesz belőle semmi?

Mert az utóbbi esetben haladéktalanul vissza kell fizetni az adakozók által felajánlott összeget!

Még pedig zofort tempóban!

Mert vagy van NEP uralom, vagy nincs? Na nem?

**Eckhardt Tibor
Somogyban**

Vasárnap, június 20 án, Somogy megyében rendez népgyűléseket a Független Kisgazdapárt, amelyeken Eckhardt Tibor, a párt vezére is részt fog venni.

Tiszadob hősi emlékművet állít

Fenti címmel a „Tiszántul” 1336. március hó 8-iki számában megírtuk, hogy Tiszadob nagyközség 100 hősi halottja emlékének megörökítésére szobrot emel. Megírtuk, hogy a község akkori vezető jegyzője erre a kegyeletes célra buzában már 1924-ben mintegy 8000 pengő értéket szedett össze, mely összeg azonban a buza értékcsökkenése folytán az elmúlt évben 3000 pengőre csökkent, ez az összeg a tiszadobiak véráldozatainak méltó kifejezésére azonban koránt sem elegendő.

Megírtuk, hogy Tiszadobnak 13 ezer 600 kat. holdnyi területéből 4000 kat. hold a néhai Andrassy Gyula gróf halála után Andrassy Sándor grófnak megítélt hitbizomány, (évi adója 26572 pengő), 6000 hold saját földje van gróf Andrassy Sándornak (fizet 31.571 pengő adót) és 1300 kat. hold földje van gróf Andrassy Géznak, aki 11.710 pengő adót fizet.

Megírtuk, hogy a községbeliek mindennel együtt 2000 hold földet kitevő vagyonuk után mindennel együtt 38.538 pengő adót fizetnek.

Megírtuk, hogy az uradalmak közül mindössze a néhai gróf Andrassy Gyula tulajdonát képező 4000 kat. holdnyi hitbizomány vezetősége járult a hősi szobor felállítási költségeihez 1924-ben 100 ezer, azaz egyszáz ezer koronával.

Megírtuk, hogy ilyen körülmények közt a községbeliek jogosan remélik, miszerint az uradalmak vezetősége nem zárkózik el attól, hogy a hősi emlékmű felállítására összegyűjtött összeget kikerítse olyan összegre, amelyből a meghozott nagy véráldozat méltó kifejezésre szolgáló emlékművet lehet felállítani.

Értesülésünk szerint a „Tiszántul” cikkének megjelenése után gróf Andrassy Sándor uradalma 1000, azaz egyezer pengőt juttatott a szoborbizottság kezébe és így rendelkezésre álló szerény összegből készült el a folyó hó 20-ünnepélyes külsőségek közt leleplezendő hősi szobor. Az ünnep fényét nagyban emelni fogja az a tény, hogy az ünnepségen megjelenik József kir. herceg is, aki az avatóbeszédet fogja megtartani.

Az ősi református község istentisztelettel vezeti be az ünnepélyt, melven visszaszállnak gondolatban a lelkek a volhiniai véraztatta mezőkre, a Kárpátok szent bérceire, s a Doberdó magyar hősiességéről tanuskodó szikláira. Végig vonul lelki szemeink előtt a világháború vérzivatarra, halljuk az ágyuk dörmögését, a puskák ropogását, a kézi gránátok eget verő dörmögését. Ezen a napon újból átéljük a nehéz élet-halálharcot mindnyáian, végig vonulunk az emlékezés szárnyain a harctereken mindannyian mi tiszadobiak, kik hazánk jobb jövőjének reményében 1914-től kezdve kint a harctéren szent kötelességünknek tartottuk a semmitől vissza nem riadó férfias helytállást.

Tiszadob érclatonát állítottatott a község diszterén. Tiszadob önmagát kívánta látni megtestesítve az idők végtelenjéig.

Az ércszobor egy marcona magyar ábrázol útásra emelt fegyverével, harcias, végsőkire elszánt mozdulatban, gyönyörű elgondolásban.

A szoborműalkotója Debreceny Tivadar szobrászművész, aki maga is frontot járt tartalékos tisztségen és a kompozícióján meg is látszik. Ilyen jó háborús katonát csak az mintázhat, aki köztük élt s velük volt a tüzes pokol minden vérzivatarában. Az ércalak keresetlen monumentális alakja méltóságteljes büszke katoná, akinek eke szarvához szokott izmos karjai most puskát lendítenek boldogabb végével. A tiszántuli vidékek egyik legszebb bronz szobra ez a szobor s Debreceny Tivadar méltán büszke lehet rá. (Mellékesen megjegyezve a művész eddigi élete főművének tekinti a szobrot!)

Meg kell jegyeznünk, hogy Debreceny Tivadar országos viszonylatban is márkás nevű művész, aki szerte a csonka hazában már sok hadi emléket állított s megbízói mindenütt igen meg voltak vele elégedve. Iskoláit Budapestén végezte s nagy szeretettel tanulmányozta a bécsi monumentális szobrászatot, ahol is hosszabb időt töltött ebből a célból. — Formai előadásának kedvenc anyaga a bronz, Szépen ívelő művészi pályáján a tiszadobi hősi szobor — reméljük, — csak egyik jelző kő lesz!

Mint említettem, a tiszadobi hősi emlékmű már régi ügye a községnek. Sok nehézséget kellett leküzdeni egy a különféle tervek, mint a művész személyét illetően. Az ügyek intézésével megbízott szoborbizottság s annak lelkes elnöke, Fekete István ref. lelkész minden dicsőreget megérdemel fáradságos és nehéz munkájaért, mert megállapíthatjuk, hogy jól választott minden tekintetben, amennyiben Debreceny Tivadar nemcsak azon fáradozott, hogy szépet alkosson, hanem szem előtt tartotta azt is, hogy a rendelkezésre álló nagyon is szerény összegből minél többet, minél tökéletesebbet nyújtson.

Mi pedig viharvert tiszadobi születésű tősgyökeres magyarok, akik aggódó szeretettel csügünk szülőfalunknak minden megmozdulásán, szerettük volna, ha a megnyitói beszédet a szoborbizottságunk köztiszteletben álló lelkes elnöke, vagy esetleg a község vezető jegyzője mondotta volna, szerettük volna, ha a közebed, mint valami kor a millenáris ünnepségek alkalmával a községnek egyik közterén lett volna, és nagyon szerettük volna, ha az uradalmak vezetősége a hozzájuk minden tekintetben méltó összeggel támogatná volna a szegény községet hazafias és kegyeletes munkájában.

Dr. GÖRGEY MÁRTON

FILLÉRES GYORS BUDAPESTRE

junius hó 20-án a budaörsi repülőnapra. Oda-, visszautazásra szóló jegy ára a budaörsi jeggyel és a repülőtéren belépti jeggyel együtt 7- pengő. Jegyek a MÁV. Menetjegyirodában kaphatók

Vádlottak padjára

a mulasztókat, akik okai a Bessenyei-téri halálos gázolásnak!

Már az első halálos gázolásnál megmondottuk, hogy a nyiregyházi Bessenyei-tér piacának rendezetlenségéért vizsgálatot kell indítani és meg kell állapítani, ki nek a bűnös gondatlansága és hanyagsága idézte elő azt a lehetetlen helyzetet, hogy itt nap-nap mellett hajszálon, függ a vásárló közönség élete.

Apró és jelentéktelen intézkedésen kívül ebben az ügyben semmi sem történt!

Most kedden bekövetkezett a második halálos szerencsétlenség!

Vádlottak padjára hát a mulasztókkal, akik okai ennek a rettenetes drámának!

Ezenkívül azonnali intézkedést követelünk a Bessenyei-téri piac rendezésére.

Vagy hajtják végre a Paksy kir. ügyész által indítványozott egyszerű és mégis zseniális ötletet, hogy t. i. a piac tartamára a kocsis forgalmat zárják el, vagy helyezzék át a piacot máshová!

A Paksy féle terv megvalósítá-

sához nem kell csak négy oszlop és két darab hat méter hosszú lánc, Ezzel a piac tartamára elzárják a Rákóczi-ut kocsijának a piacra eső szelvényét, s ezzel a járműforgalmat a vármegyeháza előtti részre és a Jókai ucca felé terelik. A Kisvasutakat pedig kötelezni kell, hogy a sínek mellett a kocsit felé eső oldalon, 15—20 méter hosszúságban vaskorlátot állítson fel.

Ez a megoldás egyszerűen kihuzná a méregfogát ennek a hajmeresztő állapotnak és nem járna olyan gazdasági megrázkódtatással, mint a piac esetleges elhelyezése, amelynek — valljuk meg — igen sok kereskedő és háztulajdonos vallaná helyrehozhatatlan kárát.

De ha a Paksy-féle megoldást semmiképpen sem akarják keresztülvinni (talán mert nem az illetékesek fejből pattant ki ez az életrevaló ötlet), akkor jöjjön a piacteljes áthelyezése!

De így nem maradhat egy per-cig sem!

Bérház, föld, villa, családiház
telek, szőlő és gyümölcsös
vételénél — eladásánál forduljon

Csillag Nándor

ny. banktisztviselő, M. kir. Földművelésügyi Minisztérium
által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájához

Nyiregyháza, Nyirvizpalota Széchenyi-ut 1 Tel. 601

Nyiregyháza város polgármestere június 12-én minden kártalanítás nélkül elbocsátotta a szellemi szükségmunkásokat, akik most perrel fenyegetőznek

Nyiregyháza megyei város szellemi szükségmunkásait június 12-én szombaton nagy meglepetés érte. Egy hajdu járta körül a hivatali helyiségeket és egyenkint közölte velük, hogy működésükre nincs többé szükség:

azonnal hagyják el a város szélét!

A szellemi szükségmunkások között ez a tapintatlan, brüszk intézkedés érthető izgalma: és elkésredést váltott ki, nem is szólva arról, hogy a június hónap számkra kereseti szempontból elvesztett, viszont közel kétheti munkájukért a város mint erkölcsi testület egy fillért sem fizetett.

A máriól-holnapra kitett szerencsétlen fiatalemberek nyomában ülést tartottak és elhatározták, hogy jogaikat bírói uton fogják érvényesíteni, annyival is inkább, mert a magánalkalmazottakra vonatkozó törvény felmondási joga és kö-

telezettsége a szellemi szükségmunkásokra is kiterjed, s így nemcsak a már ledolgozott 12 napra járó illetményt tartozik részükre a város kifizetni, hanem a törvényben előírt felmondási idő teljes tartamára is.

Érdekltek körökben kíváncsian várják az ügy fejleményeit.

A biboros-hercegprimás hazaérkezett Rómából

Dr. Serédi Jusztinián biboros-hercegprimás, aki kedden délután meg Rómában fogadta gróf Pignatti Morana di Custozza, a Kvirinálnak a Vatikánál akkreditált követének tisztelgő látogatását, szerdán reggel elutazott az örök városból. — Az egyházfőiedelem csütörtökön reggel 9 óra 45 perckor érkezett vissza Budapestre. A pályaudvartól autóbudai palotájába hajtatott, ahonnan még a délelőtt folyamán visszautazott székelyéire, Esztergomba.

HÍREK

Megy a gőzös Kemecserére...

Megy a gőzös, megy a gőzös Kemecserére, Kemecserői nyírbogdányi kerületbe, Elöl ül a főtákarca, Ki a pártot, ki a Nep-et birizgálja.

Gyül az állás, gyül az állás nagy halomba, De mennél több, annál frissebb Szentkatalna.

Szivós ember még sokat bír, Ráfér egy kis honatyai tiszteletdíj.

No de jön majd, no de jön majd egy [kiszgazda,

Aki majd a kerületet elhódítja, Ki pénzt ugyan kicsit keres, De a Házba jobban illik, mint Elekes.

Igric

— Szépre fordul az idő. A június 20-án kezdődő hét eleje Herschel csillagász szerint még erősen szeles lesz sok záporral, de 23-ika után szépre fordul. A százesztendősi kalendárium szerint a hét vége felé tartós szép napok jönnek, még az eleje erősen változó lesz.

— Országos vásárok a Tiszántulton és a szomszédokban. Június 20. Turkeve, június 21. Hajduböszörmény, Jászapati, Tokaj, június 22. Hortobágyi állatvásár, Tolcsva, június 23. Kaba, június 25. Komádi, június 27. Kisujszállás, június 28. Mándok, július 1. Nagykálló, Sátoraljaújhely, július 2. Sátoraljaújhely.

— Ravasz püspök a „kődös, romantikus” fajelméletéről... A budapesti református teológiai akadémia évzáró ünnepélyén Ravasz László püspök feltűnő beszédet mondott. Szólt a város és a falu szembenállásáról, hangoztatva, hogy ezt a jelenséget maga az élet produkálja. Kijelentette, hogy a város felé tartó áramlás nagyon veszedelmes, mert, ha a falu elnéptelenedik, a társadalom fájának hajszálgyökérzete gyengül meg. Beszélt a szélsőségek divatjáról, melyet rendkívül elítél. Érdekes szemlémi szellemi történelmi átalakulást látunk a világban — mondotta, — köztudattá vált, hogy a nemzetek egyénisége az etnikumában van. Amit a nemzeti szocializmus mond a fajaról, az ködös, romantikus, alapjában véve naiv felfogás. Ebből az igazság fog leszűrődni, hogy a nemzeti szellemet legtisztábban a nemzet népi szellemében lehet megtalálni. A továbbiakban a püspök arra buzdította a teológusokat, hogy igyekezzenek a vidék népének áramlását a városok felé megakadályozni.

— Meghívással töltetik be a szoboszlói második fürdőorvosi állást. Hajdusoboszló város közművének felügyelő bizottsága a napokban ülést tartott. Ezen az ülésen foglalkoztak a fürdőigazgató jelentésével, mely az idei fürdővendégek számáról adott pontos képet. Megállapítást nyert, hogy Hajdusoboszló fürdő vendégeinek száma már túlhaladta a tavalyi ilyenkorai számot. Különböző létesítményekről tárgyalt a bizottság még, végül kimondta a bizottság határozatilag, hogy a második fürdőorvosi állást meghívással töltik be.

Hegymegi Kiss Pál résztvett a kisgazdapárt kiskőrösi gyűlésén

A vasvári nyilasok megzavarták a kisgazdapárt gyűlését

Eckhardt Tibor vas megyei körutja során Vasváron is beszédet mondott. Amikor a világháborúról beszélt, az egyik hallgató azzal a szándékkal, hogy a gyűlést megzavarja, sértő megjegyzést tett Eckhardtra.

A kisgazdapárt vezére felszólította az illetőt, hogy nevezze meg magát, majd leszállt az emelvényről és rákiállt a közbeszólóra, mondja meg kicsoda, hogy feljelentést tehessen ellene.

Közben már a csendőrség is beavatkozott és igazoltatták a közbeszólót, aki különben a környékbeli nyilasok kisebb csoportjával érkezett a gyűlésre.

Tildy Zoltán Füzessyarmaton be-

szélt, ahol a kisgazdapárt szintén gyűlést tartott. Tildy az alapostolokról beszélt, akik megvalósíthatatlan eszméket hirdetnek.

— A kisgazdapártnak — mondotta — semmiféle kapcsolata nem lehet olyan mozgalommal, amely diktatúrát akar. A diktatúrák a gyújtogatás fegyverével harcolnak ellenünk. Akik diktatúrát akarnak, nézzenek csak Oroszország felé. Andaházi Kasnya Béla is a szélsőséges agitáció ellen emelt szót.

A kisgazdapárt kiskőrösi gyűlésén, amelyen Mózes Sándor, báró Berg Miksa, Kun Béla és Hegymegi Kiss Pál szólalt fel, melegen ünnepelték Eckhardt Tibort.

Nyiregyháza város közel hétezer pengőt fizetett rá az elmúlt évben a Sóstó fürdőre

Hatalmas kötet fekszik előttünk: Nyiregyháza megyei város 1936. évi zárószámadata. Tengernyi szám, statisztikai adat, egy ötven ezer főnyi város organikus életének ezer megnyilvánulása.

A sok minden közül nézünk bele a Sóstó üzleti életébe. Azt hinnők: aranybánya, pedig éppen hogy rá nem fizetnek. Összes bevétel volt az elmúlt évben 21.256 pengő 40 fillér, kiadása 17.966 pengő 85 fillér. A tiszta haszon tehát 3.289 pengő 55 fillér. A számadás részletei:

BEVÉTEL

Kádfürdőben	5.434.91 P
Csónakdíjakból	919.88 „
Strandfürdőben	10.102.44 „
A vendéglő bére és vegyesek	4.799.17 „

KIADÁS

A fürdőtelepre	5.837.33 P
Kádfürdőre	12.156.85 „
Csónakpark	509.14 „
Strandfürdő	5.121.05 „

A kádfürdőre tul költött aránytalanul nagy összeg 6.836.24 pengő a költségvetés indokolása szerint onnan áll elő, hogy az egész telep vízvivattyujának költségeit is a kádfürdő üzemének terhére irták.

A parköntözésre ugyanis 8000 köbméter, a strandon 1300 köbméter, a szállodában 1000 köbméter, a szünidei gyermeküdülő telepen 1700 köbméter vizet használnak fel egy-egy idényben.

Visszont kiténik a költségvetésből, hogy az egész telep szén szükséglete az elmúlt évben 2865 pengő 14 fillér volt. A költségvetés nem nyújt részletes kimutatást arra vonatkozólag, hogy a fürdő 6.836 pengő 24 fillér ráfizetésének többi része, tehát közel 4000 pengő, honnan áll elő általában az egész 12.156 pengős kiadás nincs részletezve.

Az is érdekes tétel, hogy a fürdő szálló 1000 köbméter vízének díját is a kádfürdő számlájára ir-

ták. Az hisszük ebben az előzőkeny figyelmességben, amelyet a város, mint házigazda a bérlővel szemben tanúsít, az egész országban egyedül áll.

A kádfürdőt 1936-ban 7.927 személy vette igénybe, a strandfürdőt pedig 21.827 személy.

A Nyiregyháza vidéki Kisvasutak statisztikája szerint az elmúlt évben a Sóstóra 63.116 darab személyjegyet és 2198 darab bérletjegyet adtak ki. Ha egy bérletjegyre átlagban csak 20 utazást számítunk s tekintetbe vesszük, hogy a Sóstót a MÁV-autón, kerékpáron, kocsin és gyalog is rengetegen látogatták, azt hisszük, hogy Nyiregyháza fürdőhelyét az elmúlt évben legalább 200.000 ember látogatta meg.

Bár szociálpolitikai szempontból azon az állásponton vagyunk, hogy a fürdőt és annak gyönyörű parkját minnél szélesebb néprétegek látogassák, mégis gazdálkodási hibának tartjuk, hogy egy ilyen nagyarányú és sokágu üzlet nem hajt kellő hasznót a városnak, sőt itt-ott indokolatlannak látszó kiadásokat emészt fel.

— Kiterjesztették a hadirokkantak és hadiözvegyek vasuti kedvezményét. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a 100%-os tiszti hadirokkantak részére biztosított féláru utazási kedvezményt kiterjeszti a legénységi és altiszti, valamint az összes 75%-os hadirokkantakra azzal az eltéréssel, hogy a 24 pengős igazolvány kiállítását illetéket a hadirokkantnak magának kell fizetnie. A hadiözvegyek részére az eddig biztosított 150 darab vasuti jegy váltására jogosító igazolvány helyett 300 darab féláru vasuti jegy váltására jogosító igazolványt adott ki. Az a 75 és 100%-os hadirokkant, aki az általános utazási igazolványt nem veszi igénybe, továbbra is jogosult évente kétszer 50%-os kedvezményes utazásra.

— Biharmegye közgyűlése. Bihar megye törvényhatósági bizottsága szerdán Berettyóújfaluban tartotta évnegyedes közgyűlést Szilágyi Lajos főispán elnöklése alatt. Az alispáni jelentés a vármegye viszonyairól adott pontos képet. Hozzászóltak és Szilágyi Lajos a bárándi pápválasztással kapcsolatban ért támadásokra reflektált. A közgyűlés tárgysorozatán vármegyei ügyek szerepeltek.

— Tömeges kiutasítások Romániában. A román lapok közlik az idegen honosok hosszú névsorát, akiknek tartózkodási engedélyét nem hosszabbították meg. A kiutasítottak között igen sok magyar honos is van.

— Csökkent a bankjegyforgalom. A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma június első hetében 248 millió pengővel 395 5 millióra csökkent. A csökkenést váltóviszaváltások idézték elő.

— Nem lehet lefoglalni a kisiparosok gépeit és gépjarműveit. A Kuria legújabb jogegyszegési döntvénye szerint a kisiparosoknak keresetük folytatásához szükséges gépberendezései és gépjarművei a végrehajtás alól kivett szerszámok, eszközök és műszerek közé tartoznak. A mentesség a kisiparosok keresetének folytatásához szükséges emberi, motorikus, vagy elemi erővel hajtott gépek és gépjarművek minden fajtájára kiterjed, függetlenül azoknak értékétől.

— Ibiszt lőttek Magyarországon. Herceg Montenuvó Nándor földbirtokos a napokban birtokán ibisz madarat lőtt. Az ibisz Magyarországon a legritkább esetben fordul elő. Hazája Egyiptom. A herceg a lelőtt madarat kitömési és hirt szerint a Déri Múzeumnak adja.

— A hőség áldozata. A hajduhadházi határban holtan találták meg a járókelők vasárnap délután Varga Sándornét. A községi orvos megállapítása szerint Varga Sándorné halálát hóguta okozta.

— Hét vidéki város vasárnap ületi zárórája. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, amely kimondja, hogy Csongrád, Hajduböszörmény, Hajdusoboszló, Jászberény, Karcag, Kiskunfélegyháza és Turkeve városokban a nyílt árusítási üzleteket az 1937 szeptember 15-ig terjedő időszakban vasárnapokon és Szent István napján reggel 6 órától délelőtt 9 óráig lehet nyitvartartani.

— A hadirokkant gyümölcsárúsok új zárórája. A kereskedelmi miniszter legújabb rendelete szerint a hadigondozott utcai árusok nyers gyümölcsöt vasárnapokon és Szent István napján reggel hét órától a szombatra nézve megállapított záróráig árusíthatnak.

— Javult a sertéshizlalás statisztikája. A földmívelésügyi minisztérium statisztikai adatai szerint a sertéshizlalás 1937 április elsején, 1937 január elsejéhez képest, 14.313 darabbal volt nagyobb, 7326 hizlalo adatai szerint. Vagyis 286.898 darabbal szemben 301.211 darabot hizlaltak ezek az adatszolgáltatók. Még nagyobb a növekedés egy év alatt. 1936 április elsején hizlaltak 249.787 darabot, vagyis ez év április elsején 51.424 darab sertéssel hizlaltak többet.

A megszállt területek magyarjainak ügye az angol képviselőházban

Szerdán délután az angol alsóházban Eden külügyminiszter kijelentette, hogy a trianoni szerződés kisebbségvédelmi kikötései nemzetközi érdekű kötelezettségek és a Népszövetség kezessége alá helyeztetnek. Az angol kormány mindig kivette részét és a jövőben is ki fogja venni a szerződések adminisztráció-ából. Eden külügyminiszter ezeket a kijelentéseket Proctos kérdéseire felelte, aki megkérdezte a minisztertől, meg tesz-e minden tőle telhető lépést annak biztosítására, hogy a magyar kisebbségek Csehszlovákiában, Jugoszláviában és Romániában kellő védelmet, választási, közoktatási önkormányzatot és egyenlő elbánást élvezzenek.

Gyilkossággal

gyanusítanak egy német szerzetest

Berlinből jelentik: A berlini lapok stuttgarti híradása szerint a württembergi Unterkirnach kolostorában letartóztattak egy iskola testvért, akit az egyik növendék meggyilkolásával gyanúsítanak. A kolostor közelében csütörtökön reggel több törzsurással, holtan találtak a növendéket s a rendőrség — a lapok szerint — különböző gyanúok alapján azt hiszi, hogy a fiút a kolostor egyik iskola testvére ölte meg. Az illetőt beszállították a villingeni rendőrfőnökségre s kihallgatása folyamatban van.

A városi házipénztáros

Kiss Ferenc, adófőpénztáros Gyarmaty Miklós, új végrehajtó pedig Szabó Zoltán lett

Debrecen város törvényhatósági bizottsága szerdán rendes közgyűlést tartott Fáy István főispán elnökletével. A polgármesteri jelentés letárgyalása után a megüresedett városi házipénztárosi és adófőpénztárosi és egy megüresedett végrehajtói állásokat töltötték be választás után. A házipénztárosi állásra Kiss Ferencet, adófőpénztárossá Gyarmaty Miklóst, végrehajtóvá pedig Szabó Zoltánt választotta meg a közgyűlés. Ezzel sor került az egyes bizottságok újjáalakítására, majd a tárgysorozaton álló egyes városi ügyek kerültek tárgyalásra.

Mérnöki

nyugdíjintézetet akarnak létesíteni

A hivatalos lapban megjelent az iparügyi miniszter rendelete, amely a Magyarországon mérnöki cím viselésére összejárultak kötelező új adatszolgáltatását rendeli el. A rendelet a mérnöki nyugdíjintézet előkészítéséhez szükséges statisztika felfektetését célozza és a jelentkezési kötelezettséget büntetőjogi felelősség mellett terjeszti ki foglalkozásra tekintet nélkül minden mérnökre, még abban az esetben is, ha a mérnök nem kívánna a létesítendő mérnöki nyugdíjintézet kötelékébe lépni.

Segítenek a védelemből kiesett gazdaadósokon

Szó van a gazdaadósok végleges rendezéséről is

A kormány körében ismételt tanácskozások folytak a védelemből kiesett gazdaadósok ama törekvése tárgyában, hogy a jelenleg fennálló védelmi rendelkezéseknek a jelen év októberében aktuálissá váló meghosszabításával kapcsolatban ismét visszakerülhessenek a védett helyzetbe. A kormány körében az a felfogás alakult ki, hogy a védelemből történt kiesések túlnyomó része a gazdaadósoktól független kényszer következményének tudható be s ennek a ténynek logikus hatása volt az is, hogy a védelemből kiesett gazdák utóbb nem rendelkezhetek azzal a szerény anyagi lehetőséggel sem, ami annakidején a védelemből való visszajutás feltétele gyanánt meg volt jelölve. Mindezekre való tekintettel a kormány körében megvan a hajlandóság, hogy a védelemből kiesett gazdaadósok újabb védett helyzetbe való beiktatását mérlegelés tárgyává tegye.

Az hallatszik, hogy e tekintetben egy átfogó rendelkezésről lesz szó, miután a kormány nem kíván esetenként annak a bírálataiba bocsátkozni, hogy a hitelezők szerint, ki tekinthető a védelemből kiesett gazdák közül jó, avagy rossz-

hiszemű adósnak. Fel kell ugyanis tételezni, hogy a szóbanforgó gazdák gazdarétegek aligha nézték közömbösen a védelemből való kiesés veszedelmét s túlnyomórészt minden lehetőséget elkövettek, hogy a számukra oly nagy könnyebbséget jelentő védett helyzetben megmaradhassanak.

Azt is mérlegelés tárgyává tette a kormány, hogy a védelemből kiesett gazdák nagy része rendkívül megszenvedte ezt a körülményt, miután a hitelezők követelésének állandóan fejük felett lógó Damokles kardja miatt ugyyszólván tartózkodni kénytelenek minden oly beruházástól, mely a földjük jövedelmezőségének a fokozódását jelenthethetné s ily módon a mezőgazdaság egy jelentős részének a hozamképességét egyenesen megbénította a védelem megszűnése.

A védelemből kiesett gazdák ügyével kapcsolatban tárgyalások folynak a gazdaadósok általános rendezéséről is, amelyek nem sok idő múlva szintén nyilvánosságra kerülnek.

Itt említjük meg, hogy a gazdaltartozások rendezéséről szóló végrehajtási utasítás legkésőbb júliusban kiadják.

Hajduszoboszlói Gyógyfürdő

ma már európai hírű

Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium, strandfürdő

Páratlanul eredményes fürdő - ivó - és belélegzőkurák. A fürdőt Hajduszoboszló 73 és 78°-os sós-, jódos-, brómos, hidrocarbonatos hévizei táplálják. 3.000 liter forróvíz percenként. — Magyar és németnyelvű ismertetővel készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Hetvenmillió pengő kiviteli többlet öt hónap alatt

Külkereskedelmünk forgalmamájusban tovább javult. Kivitelünk igen számottevő mértékben emelkedett és az év első öt hónapjában a múlt esztendő megfelelő időszakához képest a növekedés 70 millió pengő. Ugyanekkor a

behozatal 7 millió pengővel csökkent, úgyhogy az idén május végéig a külkereskedelmi mérleg körülbelül 77 millióval kedvezőbb a tavalyinál. — A külkereskedelmi mérlegnek ez a javulása igen fontos a külfölddel szemben való el-

Csusz-, reuma- és női baj elleni biztos gyógyulás a

KONYÁRI
SOSTÓFÜRDŐ

Kád-, gőzfürdő, iszappakolás, zene, rádió, csónakázás, táncmulatságok, műkedvelő előadások ♦ Olcsó pausz árak, pensió és szobák!

21-97

a Deutsch-nyomda
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZ.

és a „TISZÁNTUL”
szerkesztőségének
s kiadóhivatalának
TELEFONSZÁMA

adósodás szempontjából is. Külföldi adósságaink passzívá teszik fizetési mérlegünket és ennek a súlyos helyzetnek enyhítésére szükséges a külkereskedelmi mérleg aktívumának növekedése, mert hiszen nyilvánvaló, hogy adósságainkat és azok kamatait csak áruval tudjuk megfizetni.

Igen figyelemreméltó, hogy az 1937 január-májusi kivitel 248.1 millió összegből 102 millió volt az ipari kivitel, tehát az egész exportnak több, mint 40 százaléka.

Debrecen város

ipariskoláinak új fenttartó testülete

Debrecen város ipariskoláinak fenttartó testülete a felügyelőbizottság. E felügyelőbizottság helyébe új bizottságot kellett delegálnia a törvényhatóságnak. Ezt az új felügyelőbizottságot a közgyűlés szerdán delegálta. A törvényhatóság a maga testületéből elnökül dr. Balogh Sándor kulturatanácsnokot, tagjaiul pedig Bessenyei Gyula, Nagybakay Antal, Seress Sándor, dr. Radó Rezső bizottsági tagokat és dr. Reke Gusztáv tisztifőügyészt delegálta. Ezeket kívül tagjai még a bizottságnak Tóth Lajos az ipartestület elnöke, Balogh Sándor, Nagybakay Sesztina Jenő, Vida Szűcs Imre műszaki tanácsos, azonkívül Rásó Istvánné. Az új felügyelőbizottság 25-én alakul újra és hirszerint elnöke ennek a bizottságnak Tóth Lajos lesz.

Anarchisták bosszúja

Normandia egyik erdejében meggyilkolva találták a Rossel fivérek, az antifasista párt vezető tagjait. A nyomozás megállapította, hogy a szerencsétleneket az u. n. anarcho-antifascisták ölték meg, mert Cairo és Mello Roselli súlyos terhelő adatok birtokában vissza akartak térni Olaszországba.

TISZÁNTUL

Szerkesztősége és kiadóhivatala:
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM
Telefonszám: 21-97

NYIREGYZHAZA, BOCSKAY UCCA 19. SZ.
Nyiregyházi szerkesztő: VERTSE K. ANDOR

Előfizetési ár: Egy évre 6—pengő

Felelős kiadó: HEGYMEGI KISS PÁL
Főszerkesztő: TAHY ENDRE dr
Főszerkesztő helyettes: Dr. BIRÓ JÓZSEF
Felelős szerkesztő: CSABA ISTVÁN
Főmunkatársak: Dr. Görgey Márton,
dr. Hegymegi Kiss Pál, Jékey László

DEUTSCH KÖNYVNYOMDA NYOMASA
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM